

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD.411.002.09.2022

Pan
Tadeusz Puszkarczuk
Wójt Gminy Puck

Urząd Gminy Puck
ul. 10 Lutego 29
84-100 Puck

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/003/LGD – Opieka nad bezdomnymi zwierzętami w wybranych schroniskach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Puck, ul. 10 Lutego 29, 84-100 Puck (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Puszkarczuk, Wójt Gminy Puck, od 22 listopada 2018 r. (dalej: „Wójt”)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania ich bezdomności.2. Zlecanie zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz ocena nadzoru nad realizacją tych zadań (w tym także w aspekcie rozliczeń finansowych).
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem – jeśli dotyczyły działalności objętej kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	Hanna Rybczyńska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/198/2022 z 30 grudnia 2022 r., Agata Bloch, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/199/2022 z 30 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-7)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że w latach 2020-2022, Gmina Puck (dalej: „Gmina”) zapewniała realizację zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania ich bezdomności, m.in. poprzez Programy opieki³, określone w drodze uchwał Rady Gminy Puck, w brzmieniu przygotowanych w Urzędzie projektów. Programy opieki obejmowały wszystkie elementy, o których mowa w art. 11a ust. 2 i 5 ustawy o ochronie zwierząt. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła przekazania projektów Programu opieki na 2020 r. i 2021 r., do zaopiniowania właściwym podmiotom, po terminie wskazanym w art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt⁴.

Gmina zlecała zadania w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami dwóm podmiotom, przy czym jeden, wobec którego istniał taki wymóg wynikający z zapisów art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵, nie posiadał zezwolenia na świadczenie ww. usług. W Urzędzie nie przygotowano, pomimo obowiązku wynikającego z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym⁶, w związku z art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, projektu uchwały Rady Gminy Puck określającej wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na rok: 2020, 2021 i 2022.

⁴ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572).

⁵ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, ze zm.).

⁶ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40).

gminy Puck działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt.

Umowy zawarte z ww. podmiotami zawierały elementy wymagane przepisami rozporządzenia w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt⁷, z wyjątkiem wskazania: urządzeń i środków, przy pomocy których zwierzęta będą wyłapywane, określenia środków do ich przewozu oraz wskazania miejsca ich przetrzymywania przed przywiezieniem do schroniska, tj. elementów określonych w § 5 ust. 2 pkt 1, 2 i 4 ww. rozporządzenia.

Objęte badaniem wydatki na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami (w łącznej kwocie 330,8 tys. zł) zostały prawidłowo udokumentowane oraz zweryfikowane.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania ich bezdomności

Opis stanu faktycznego

1.1. W Urzędzie, w okresie objętym kontrolą, obowiązywały trzy Programy opieki, które przyjęte zostały uchwałami Rady Gminy Puck, na podstawie opracowanych i skierowanych przez Wójta projektów, tj.:

- a) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Puck na 2020 r., przyjęty uchwałą⁹ Rady Gminy Puck nr XXI/30/20 z dnia 30 kwietnia 2020 r.,
- b) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Puck na 2021 r., przyjęty uchwałą¹⁰ Rady Gminy Puck nr XXXI/21/21 z dnia 25 marca 2021 r.,
- c) Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Puck na 2022 r., przyjęty uchwałą¹¹ Rady Gminy Puck nr XLIV/17/22 z dnia 31 marca 2022 r.

Projekty Programów opieki skierowano do zaopiniowania do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pucku i działających na obszarze Gminy ośmiu kół łowieckich¹².

Projekt programu opieki na 2020 r. oraz 2021 r. przekazano do zaopiniowania ww. podmiotom, po terminie określonym w art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt (opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Uchwały w sprawie Programu opieki na rok 2021 i 2022 zostały podjęte w terminie do 31 marca danego roku, tj. zgodnie z art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt. Uchwała na rok 2020 podjęta została 30 kwietnia 2020 r., tj. po terminie określonym w art. 11a ust. 1 ww. ustawy. Projekt uchwały, zgodnie z wyjaśnieniem Wójta, przekazany został Radzie Gminy Puck 10 marca 2020 r., jednakże ze względu na pandemię COVID-19 i brak sesji, jej podjęcie nastąpiło dopiero w kwietniu 2020 r.

(akta kontroli str. 118-121, 122 -215, 240-257, 258)

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 sierpnia 1998 r. w sprawie zasad i warunków wyłapywania bezdomnych zwierząt (Dz. U. Nr 16, poz. 753).

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 2500.

¹⁰ Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1350.

¹¹ Dz. Urz. Woj. Pom. poz. 1836.

¹² Tj. koła łowieckie: Nr 297 „Diana”, 500 Bielik Gdynia, Nr 1 Gdynia, „Odyniec” Ostrowo, „Jastrząb” Puck, Nr 350 „JAŻWIEC”, „Jeleń” Wejherowo i „Odyniec” Sopot.

Obowiązujące w latach 2020-2022 Programy opieki opracowywane były na kolejny rok i odpowiadały wymogom określonym w ustawie o ochronie zwierząt oraz zawierały elementy obligatoryjne wymagane art. 11a ust. 2 ww. ustawy ze skonkretyzowaniem ich treści. W Programach opieki określono ich cele, tj. zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt, opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt z terenu gminy, obligatoryjną sterylizację i kastrację zwierząt w schroniskach, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz edukację mieszkańców gminy Puck w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania oraz adopcji zwierząt bezdomnych przebywających w schroniskach dla bezdomnych zwierząt.

(akta kontroli str. 240-257)

Urząd nie skorzystał z określonej w art. 11a ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt możliwości wprowadzenia planu znakowania zwierząt w Gminie. Z wyjaśnień Wójta wynika, że Gmina nie rozważała wprowadzenia dofinansowania zabiegów kastracji i sterylizacji oraz znakowania zwierząt domowych (mających właścicieli).

(akta kontroli str. 261-263)

W Programach opieki zadania określono w sposób, umożliwiający ich realizację, wskazano podmioty, którym zlecono zadania dotyczące opieki i wyłapywania zwierząt bezdomnych oraz świadczenia usług weterynaryjnych w zakresie leczenia chorych i bezdomnych zwierząt i zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt domowych, tj. wskazano adres schroniska, w którym mają być umieszczone zwierzęta bezdomne, gospodarstwo rolne, w którym zapewnione zostanie miejsce dla bezdomnych zwierząt gospodarskich oraz lecznicy weterynaryjnej zapewniającej całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Wskazano również, że odławianiem objęte będą bezdomne zwierzęta pozostawione bez opieki, w stosunku do których nie istniała możliwość ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką dotychczas pozostawały, w szczególności chore lub zagrażające życiu, zdrowiu i bezpieczeństwu ludzi.

Odławianiem bezdomnych zwierząt z terenu Gminy zajmował się lekarz weterynarii, prowadzący działalność gospodarczą, tj. Przychodnię Weterynaryjną w Pucku (dalej: „Przedsiębiorca”), a w sytuacjach losowych oraz porach nocnych Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Zwierząt OTOZ „Animals” (dalej: OTOZ „Animals”).

(akta kontroli str. 97-102, 240-257)

W Programach opieki wyodrębniono zadanie dotyczące opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, o którym mowa w art. 11a ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie zwierząt. Opieka ta miała być realizowana poprzez podejmowanie interwencji w sprawie kotów wolno żyjących (w tym opieka lekarsko-weterynaryjna) oraz ich dokarmianie w miejscu ich przebywania.

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta, w latach 2020-2022 sporadycznie zdarzało się, że dokarmiane były zwierzęta bezdomne w okresie zimowym przy ujemnych temperaturach. Po telefonicznym zgłoszeniu do pracownika urzędu i uzgodnieniu z sołtysem danej wsi, karma zakupywana była przez lekarza weterynarii i przekazywana osobie, która się o nią ubiegała.

(akta kontroli str. 240-257, 266-267)

Nie określono mierników (produktu ani rezultatu) umożliwiających ocenę stopnia realizacji zadań określonych w Programach opieki, co utrudnia rzetelną analizę realizacji określonych w nich zadań.

Wójt wyjaśnił, że w Programach opieki nie wskazano mierników ich realizacji z uwagi na brak wymogu ustawowego do ich określania, a ponadto trudno jest sprecyzować i zaplanować liczbę bezdomnych zwierząt z uwagi na nieprzewidywalność spraw ich dotyczących. Urząd nadzorował realizację Programów opieki poprzez stały kontakt z sołtysami oraz wolontariuszami OTOZ „Animals”.

(akta kontroli str. 261-263)

Programy opieki na lata 2020-2022 zawierały kwotę na realizację zadań ujętych w Programach oraz sposób jej rozdysponowania. Wskazano kwotę na realizację zadania ujętego w § 4 dotyczącego opieki nad wolno żyjącymi kotami. Wskazano również kwotę na realizację zadania dotyczącego zapewnienia bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku, ich odławiania, poszukiwania właścicieli dla bezdomnych zwierząt oraz zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Ponadto wskazano również kwotę na realizację zadania dotyczącego sterylizacji i kastracji zwierząt w schroniskach, zabiegów usypiania ślepych miotów, zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich pozbawionych właściwej opieki oraz prowadzenia działań edukacyjnych w szkołach na terenie gminy Puck.

(akta kontroli str. 240-257)

1.2. Odłowione zwierzęta przed adopcją, po wykonaniu badań weterynaryjnych przez lekarza weterynarii, podlegały obowiązkowej sterylizacji lub kastracji, zgodnie z właściwymi przepisami i procedurami. Zabiegom sterylizacji nie podlegały zwierzęta w okresie 14 dni od dnia ich odłowienia z uwagi na możliwość zgłoszenia się ich właścicieli lub innych osób, pod opieką których zwierzęta te pozostawały. Po tym okresie odłowione bezdomne zwierzęta (psy) były elektronicznie oznakowane i przekazywane przedstawicielom OTOZ „Animals”.

(akta kontroli str. 97-102)

1.3. Gmina realizowała określony w art. 10a ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt zakaz „puszczania” psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna poprzez wskazanie w obowiązującym w Gminie regulaminie utrzymania czystości, obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku. Osoby utrzymujące zwierzęta domowe zobowiązane zostały do stałego i skutecznego dozoru nad posiadanymi zwierzętami. Ponadto zobowiązane zostały również do zachowania bezpieczeństwa i środków ostrożności, zapewniających ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi i otoczenia oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do użytku publicznego oraz za zachowanie tych zwierząt. Zwierzęta domowe miały być trzymane w pomieszczeniach zamkniętych lub na ogrodzonych nieruchomościach, zabezpieczonych przed ich niekontrolowanym wydostaniem się na zewnątrz.

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta kontrole przestrzegania ww. regulaminu przeprowadzali wolontariusze OTOZ „Animals” w asyście policji.

(akta kontroli str. 97-114)

1.4. Gmina podejmowała działalność informacyjno-popularyzatorską w celu zapobiegania bezdomności zwierząt. W Programie opieki wskazano, że prowadzone

będą we współpracy z jednostką organizacyjną Gminy¹³ oraz OTOZ „Animals” działania edukacyjne w szkołach na terenie gminy m.in. w celu uświadamiania i propagowania zasad odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania oraz popularyzacji adopcji zwierząt bezdomnych przebywających w schroniskach.

W sprawozdaniu dotyczącym działań edukacyjnych w szkołach¹⁴ przedstawiono współpracę jednostki Gminy z OTOZ „Animals” w zakresie działań edukacyjnych przeprowadzanych w latach 2020-2022, z której wynika, że m.in. wspólnie z Fundacją „Kotikowo” Oddział Puck zorganizowano zbiórkę żywności, legowisk, miseczek oraz koców. W ramach działań edukacyjnych zorganizowano: spotkania z lekarzem weterynarii dla uczniów klas I-III, których tematem była „Opieka nad zwierzętami domowymi, dbanie i pielęgnowanie zwierząt domowych, a także kształtowanie postaw humanitarnych w stosunku do zwierząt”, wizytę dzieci w gospodarstwie rolnym, spotkania z pracownikiem schroniska, funkcjonariuszem policji, podczas których omówiono problematykę bezdomności zwierząt. W Gminie realizowano również Projekty i Programy edukacyjne dotyczące m.in. ochrony zwierząt, dbałości i roli zwierząt w życiu człowieka. Realizowano m.in. projekt Stacji Morskiej Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego „Filtrujemy dla Bałtyku”, program własny – edukacji ekologicznej dla klas 0-VIII SP – Chronimy gatunki roślin i zwierząt w okolicy, pomóżmy zwierzętom ze schroniska przetrwać zimę, czy też program „Psia lekcja” oraz „Nie kupuj- adoptuj”. W szkołach przeprowadzono również lekcje z wychowawcą w zakresie omówienia problemu właściwej opieki nad zwierzętami wolnej od przemocy, zaniedbań, braku poszanowania, pomagania zwierzętom w przetrwaniu zimy, dobierania pokarmów dla zwierząt, uwrażliwienia na los zwierząt porzucanych przez człowieka.

(akta kontroli str. 261-265)

1.5. W latach 2020-2022 z terenu gminy Puck odłowiono łącznie 297 zwierząt bezdomnych (psy), z tego: 107 w 2020 r., 97 w 2021 r. i 93 w 2022 r.

Do schroniska przekazano łącznie 52 zwierzęta bezdomne, z tego: 18 w 2020 r., 14 w 2021 r. i 20 w 2022 r.

Wydatki poniesione na opiekę nad zwierzętami w poszczególnych latach 2020-2022 wyniosły odpowiednio: 139,6 tys. zł, 162,1 tys. zł i 124,2 tys. zł (łącznie 425,9 tys. zł), w tym na:

- zapobieganie bezdomności zwierząt, tj.:
 - wyłapywanie psów, a także ich sterylizacja, znakowanie i następnie przekazanie do schroniska lub rodziny zastępczej (łącznie 202,8 tys. zł), odpowiednio: 75,8 tys. zł, 78,4 tys. zł i 48,6 tys. zł,
 - sterylizacja kotów (łącznie 52,4 tys. zł), odpowiednio: 15,7 tys. zł, 21,4 tys. zł i 15,3 tys. zł,
- sfinansowanie pobytu zwierząt w schronisku¹⁵ (łącznie: 75,6 tys. zł), odpowiednio: 21,6 tys. zł, 21,7 tys. zł i 32,3 tys. zł.

W ww. okresie nie ponoszono wydatków na wsparcie akcji promujących adopcje zwierząt lub służących ochronie praw zwierząt.

(akta kontroli str. 115-117)

¹³ Zespół Obsługi Placówek Oświatowych.

¹⁴ Sprawozdanie – działania edukacyjne podejmowane w szkołach na terenie Gminy Puck w zakresie odpowiedzialności i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania oraz adopcji zwierząt bezdomnych przebywających w schroniskach dla bezdomnych zwierząt w latach 2020-2022 (z 12.01.2023 r.).

¹⁵ W latach 2020-2022 OTOZ „Animals” nie wyłapało bezdomnych zwierząt, kwota obejmuje więc sfinansowanie pobytu zwierzęcia (odebranego od przedsiębiorcy zajmującego się odławianiem zwierząt) w schronisku.

1.6. W Gminie reagowano na bieżąco w sprawie zgłoszeń dotyczących bezdomnych zwierząt, nie prowadzono ewidencji bezdomnych zwierząt, zgłoszeń niehumanitarnego traktowania zwierząt. W ramach ścisłej współpracy pomiędzy pracownikiem Urzędu, lekarzem weterynarii, OTOZ „Animals” i sołtysami Gminy Puck weryfikowano, czy interwencja dotycząca zgłoszonego przypadku lub zdarzenia związanego z bezdomnym zwierzęciem jest zasadna.

W Urzędzie nie zarejestrowano skarg na brak lub spóźnioną reakcję na takie zgłoszenia.

(akta kontroli str. 97-102)

1.7. Gmina nie prowadziła ewidencji zgłoszonych zwierząt, jednakże otrzymywała z OTOZ „Animals” informacje o odebraniu z gabinetu weterynaryjnego odłowionych bezdomnych zwierząt wraz ze zdjęciem oraz informację od lekarza weterynarii – zestawienie usług, w którym szczegółowo odnotowane zostały wszystkie przypadki przekazanych zwierząt do lecznicy, którym w trakcie kwarantanny zapewniono opiekę i wyżywienie, a następnie wykonano niezbędne zabiegi weterynaryjne. W zestawieniach tych odnotowano również liczbę sterylizowanych i leczonych dziko żyjących kotek, liczbę znalezionych rodzin zastępczych dla kotów po sterylizacji lub leczeniu, liczbę przeprowadzonych eutanazji schorowanych lub rannych zwierząt nie rokujących na wyleczenie oraz ślepych miotów. Każde zgłoszone bezdomne zwierzę zostało objęte opieką lekarza weterynarii, natomiast w okresie obowiązkowej kwarantanny zostało elektronicznie oznakowane „zachipowane” oraz poddane niezbędnym zabiegom weterynaryjnym w tym sterylizacji lub kastracji zgodnie z właściwymi przepisami i procedurami. W sytuacjach, w których zwierzę w wyniku odniesionych ran w zdarzeniach drogowych nie miało szans na przeżycie lub było chore w stanie agonalnym poddawane było usypianiu. Ogłoszenia dotyczące poszukiwania domu dla wylapywanych zwierząt zamieszczał na swojej stronie internetowej i portalu społecznościowym lekarz weterynarii. Ogłoszenia dotyczące adopcji znajdowały się wyłącznie na stronie Przychodni, która zajmowała się ich adopcją, poza zwierzętami przekazywanymi do schroniska.

(akta kontroli str. 97-102, 111-114, 259-260)

1.8. Zapewniono bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku. Wylapywanie bezdomnych zwierząt odbywało się zgodnie z warunkami określonymi w Programach opieki. Nie wystąpiły przypadki braku możliwości zapewnienia miejsc w schronisku bezdomnym zwierzętom.

(akta kontroli str. 240-257)

1.9. W Urzędzie nie prowadzono analiz, w jakim stopniu wydatki na zapobieganie bezdomności skutkowały zmniejszeniem liczby zwierząt bezdomnych. Z wyjaśnień Wójta wynikało, że nie prowadzono analiz skuteczności zaplanowanych działań z uwagi na to, że zadania oraz pomoc bezdomnym zwierzętom wykonywane były na bieżąco, w miarę potrzeb. Ponadto Gmina nie współdziałała z innymi gminami w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami, gdyż nie było takiej potrzeby.

(akta kontroli str. 97-102)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Przekazanie projektu Programu opieki na rok 2020 do zaopiniowania podmiotom nastąpiło 26 lutego, tj. 25 dni po terminie, 27 lutego, tj. 26 dni po terminie, 28 lutego, tj. 27 dni po terminie oraz 5 marca, tj. 33 dni po terminie określonym w art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt.

Przekazanie projektu Programu opieki na rok 2021 do zaopiniowania podmiotom nastąpiło piątego lutego, tj. cztery dni po terminie, ósmego lutego, tj. siedem dni po

terminie, dziewiątego lutego, tj. osiem dni po terminie, 11 lutego, tj. dziesięć dni po terminie oraz 13 lutego, tj. 12 dni po terminie określonym w art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt.

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że przekazanie projektów programów opieki do zaopiniowania właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii oraz dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich w 2020 r. i w 2021 r. nastąpiło z opóźnieniem ze względu na natłok obowiązków służbowych z początkiem roku, obejmujący m.in. okres sprawozdawczy oraz skutki pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 122-186, 261-263)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że w latach 2020-2022, Gmina zapewniała realizację zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania ich bezdomności, m.in. poprzez Programy opieki, określone w drodze uchwał Rady Gminy Puck, w brzmieniu przygotowanych w Urzędzie projektów. Programy opieki obejmowały wszystkie elementy, o których mowa w art. 11a ust. 2 i 5 ustawy o ochronie zwierząt, a stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła przekazania projektów Programu opieki na 2020 r. i 2021 r., do zaopiniowania właściwym podmiotom, po terminie wskazanym w art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt.

OBSZAR

2. Zlecenie zadań w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz ocena nadzoru nad realizacją tych zadań (w tym także w aspekcie rozliczeń finansowych)

Opis stanu faktycznego

2.1. W Urzędzie nie przygotowano projektu uchwały Rady Gminy Puck określającej wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, tj. zezwoleń, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, w związku z art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

W związku z powyższym, Rada Gminy Puck nie określiła, w drodze uchwały, powyższych wymagań (obowiązujących w okresie objętym kontrolą), pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(akta kontroli str. 319-326)

2.2. Wójt nie wydał, na podstawie art. 7 ust. 6 ustawy o ochronie zwierząt, obowiązujących w latach 2020-2022 zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorcę działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami, ani na prowadzenie schronisk dla bezdomnych zwierząt na terenie gminy Puck.

(akta kontroli str. 319-321)

2.3. Odławianie bezdomnych zwierząt w gminie Puck, zgodnie z Programami opieki (§ 5 ust. 2), realizowane było w formie interwencji – po zgłoszeniu do Urzędu (w godzinach urzędowania) oraz do sołtysów (po godzinach urzędowania Urzędu) lub okresowo, po wcześniejszym ogłoszeniu.

W latach 2020-2022 nie przeprowadzono okresowego wyłapywania zwierząt bezdomnych, gdyż – jak wyjaśnił Wójt – nie było takiej potrzeby, ponieważ odłów zwierząt dokonywany był bieżąco.

(akta kontroli str. 221, 229, 237, 319-321)

2.4. W latach 2020-2022 Wójt zawarł trzy umowy¹⁶ z Przedsiębiorcą na wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy.

Przedsiębiorca nie posiadał zezwolenia na świadczenie usług w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na terenie gminy Puck, wydanego przez Wójta, tj. zezwolenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

Ponadto, w ww. okresie Wójt zawarł trzy umowy¹⁷ z OTOZ „Animals”, prowadzącym Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Dąbrówce (dalej: „schronisko”), które również zajmowało się humanitarnym odłowem bezdomnych zwierząt. Była to organizacja pożytku publicznego (stowarzyszenie, nr KRS 0000069730), w związku z powyższym na prowadzenie przez nie schroniska dla zwierząt, nie było wymagane zezwolenie właściwego miejscowo wójta (burmistrza/prezydenta) gminy.

OTOZ „Animals”, zgodnie z ww. umowami, zapewniał bezdomnym zwierzętom opiekę i miejsce w schronisku.

W latach 2020-2022 wszystkie zwierzęta bezdomne z terenu gminy Puck odłowil Przedsiębiorca.

(akta kontroli str. 268-308, 322)

2.5. Umowy na wyłapywanie zwierząt bezdomnych, zawarte:

- z Przedsiębiorcą, zawierały elementy określone w § 5 ust. 2 pkt 1 i 3 rozporządzenia w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt (tj.: wskazanie urzędzeń i środków, przy pomocy których zwierzęta będą wyłapywane oraz zapewnienie, w razie potrzeby, pomocy lekarsko-weterynaryjnej), nie zawierały natomiast elementów określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 4 ww. rozporządzenia (opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”),
- z OTOZ „Animals”, zawierały elementy określone w § 5 ust. 2 pkt 2 i 3 ww. rozporządzenia w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt, nie zawierały natomiast elementu określonego w § 5 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia), co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” (nie wskazywano miejsca przetrzymywania wyłapanych zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 2 pkt 4 ww. rozporządzenia, gdyż zgodnie z zapisami umów, zwierzęta bezpośrednio miały być transportowane i umieszczane w schronisku).

(akta kontroli str. 268-308)

2.6. Umowy zawarte z Przedsiębiorcą zawierały uregulowania dotyczące sterylizacji i kastracji zwierząt. Przedsiębiorca zapewniał okres kwarantanny (14 dni), w którym odłowione zwierzęta były m.in. odrobaczane, szczepione, a po tym czasie poddawane zabiegowi sterylizacji lub kastracji¹⁸ i następnie przekazywane przedstawicielom OTOZ „Animals”. Odpłatność za te zabiegi została uregulowana w umowach.

Umowy zawarte z OTOZ „Animals”, których przedmiotem była realizacja zadania pn.: zapewnienie opieki i miejsca w schronisku, zabranym bezdomnym psom z terenu gminy Puck oraz przeprowadzanie akcji adopcyjnych, zawierały uregulowania dotyczące prowadzenia kampanii adopcji w celu znalezienia nowych domów dla

¹⁶ Umowa nr: GKİOŚ.ROL.7031.1.2020.BS z 1 kwietnia 2020 r., GKİOŚ.ROL.7031.1.2021.BS z 1 kwietnia 2021 r. i GKİOŚ.ROL.7031.1.2022.BS z 1 kwietnia 2022 r. (ponadto w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. obowiązywała umowa zawarta 1 kwietnia 2019 r. nr GKİOŚ.ROL.7031.1.2019.BS).

¹⁷ Umowa nr: GKİOŚ.ROL.7031.2.2020.BS z 1 kwietnia 2020 r., GKİOŚ.ROL.7031.2.2021.BS z 1 kwietnia 2021 r. i GKİOŚ.ROL.7031.2.2022.BS z 1 kwietnia 2022 r. (ponadto w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2020 r. obowiązywała umowa zawarta 1 kwietnia 2019 r. o nr GKİOŚ.ROL.7031.2.2019.BS).

¹⁸ Z uwagi na możliwość zgłoszenia się właściciela lub opiekuna.

bezdolnych zwierząt oraz przekazywania zwierząt do adopcji pod warunkiem zapewnienia im należytych warunków bytowych.

(akta kontroli str. 268-308)

2.7. Wyłapanie w latach 2020-2022 przez Przedsiębiorcę zwierzęta bezdomne (psy) z terenu gminy Puck (łącznie 297) przekazano¹⁹:

- do schroniska objętego nadzorem weterynaryjnym (52),
- ich właścicielom, po uprzednim zapewnieniu psom wyżywienia i opieki (44),
- rodzinom zastępczym, m.in. po zapewnieniu kwarantanny, zaszczepieniu, odrobaczeniu, wysterylizowaniu (191).

Nie zdarzyły się sytuacje pozostawienia bez opieki, czy też przetrzymywania wyłapanych zwierząt w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

(akta kontroli str. 327-338)

2.8. W latach 2020-2022 wydatki Urzędu na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, wykonywaną przez:

- Przedsiębiorcę, wyniosły łącznie 326,8 tys. zł²⁰;
W 2020 r. wynagrodzenie z tytułu odłowu psa (w tym kwarantanny, zaszczepienia, sterylizacji) wynosiło: od stycznia do marca – 790 zł brutto, od kwietnia do grudnia – 790 zł netto, a z tytułu sterylizacji kotów: od stycznia do marca – 150 zł brutto, od kwietnia do grudnia – 150 zł netto. W 2021 r. wynagrodzenie z tytułu odłowu psa wynosiło 790 zł netto, a z tytułu sterylizacji kotów: od stycznia do marca – 150 zł netto, od kwietnia do grudnia – 180 zł netto. W 2022 r. wynagrodzenie z tytułu odłowu psa wynosiło 790 zł netto, a z tytułu sterylizacji kotów – 180 zł netto.

Kontrola wydatków w łącznej kwocie 255,2 tys. zł²¹, dotyczących: wyłapania, sterylizacji, znakowania i przekazania psów do schroniska lub rodziny zastępczej (202,8 tys. zł) oraz sterylizacji bezdomnych kotek (52,4 tys. zł) wykazała, że poniesiono je zgodnie z zapisami umów, w wysokościach z nich wynikających. Do faktur dołączone były opisy dotyczące odłowionych i przyjętych przez Przedsiębiorcę zwierząt wraz z opisem czynności, które zostały wykonane. Wszystkie faktury zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i celowości (przez pracownika merytorycznego) oraz formalno-rachunkowym (przez pracowników księgowości).

- OTOZ „Animals”, wyniosły łącznie 75,6 tys. zł²²;
W ww. okresie ich wynagrodzenie stanowił iloczyn liczby odłowionych zwierząt w danym miesiącu i ustalonej stawki za jedno zwierzę²³, a od 2021 r. powyższe warunki rozszerzono o wpłatę z tytułu gotowości interwencyjnej (dyspozycyjności transportu, obsługi interwencyjnej i zapewnienia miejsca dla zwierząt w schronisku), płatną jednorazowo na cały rok obowiązywania umowy.

Kontrola wszystkich wydatków w łącznej kwocie 75,6 tys. zł (wynikających z 11 faktur i 15 not księgowych), dotyczących zapewnienia opieki i miejsca w schronisku oraz przeprowadzania akcji adopcyjnych wykazała, że poniesiono je zgodnie z zapisami umów, w wysokościach z nich wynikających. Do faktur/not księgowych dołączone były miesięczne wykazy przyjętych zwierząt, które zawierały m.in.: imię zwierzęcia, numer identyfikacyjny, opis zwierzęcia,

¹⁹ Dziesięć psów (po wypadkach komunikacyjnych lub chorych) padło w trakcie leczenia.

²⁰ Odpowiednio: 115,0 tys. zł w 2020 r., 127,3 tys. zł w 2021 r. i 84,5 tys. zł w 2022 r.

²¹ Wynikających z 28 faktur (na łączną kwotę 326,8 tys. zł).

²² Odpowiednio: 21,6 tys. zł w 2020 r., 21,7 tys. zł w 2021 r. i 32,2 tys. zł w 2022 r.

²³ Tj. 1375 zł brutto za zwierzęta odłowione przez OTOZ „Animals” i 1200 zł brutto za zwierzęta, które nie były przez nich odłowione, a zostały odebrane po okresie kwarantanny, zachipowane i wysterylizowane; od 1 kwietnia 2022 r. stawka wynosiła odpowiednio: 1622 zł brutto i 1416 zł brutto.

wskazanie podmiotu zgłaszającego, datę przyjęcia i miejsce zabrania zwierzęcia (ewentualnie uwagi). Wszystkie faktury/noty księgowo zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i celowości (przez pracownika merytorycznego) oraz formalno-rachunkowym (przez pracowników księgowości).

(akta kontroli str. 268-318)

2.9. W latach 2020-2022 nie przeprowadzono kontroli u Przedsiębiorcy, ani w OTOZ „Animals” (w tym w prowadzonym przez niego schronisku), ponieważ – jak wyjaśnił Wójt – nie było takiej potrzeby, gdyż na bieżąco wszystkie zgłoszenia były potwierdzane przez sołtysów, którzy ściśle współpracowali z gminą i na każdej otrzymanej fakturze były opisane sytuacje i zdarzenia, jakie miały miejsce i następnie były weryfikowane przez pracownika Urzędu. Jednocześnie Wójt poinformował, że w bieżącym roku planuje się przeprowadzenie takiej kontroli.

(akta kontroli str. 319-326)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie przygotowano projektu uchwały Rady Gminy Puck określającej wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, tj. zezwolenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, pomimo że zgodnie z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, do zadań wójta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, a zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach rada gminy określi, w drodze uchwały, wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 i 4 ww. ustawy.

Z wyjaśnień Wójta (odpowiedzialnego za powstanie ww. nieprawidłowości) wynikało, że nie przygotowano projektu uchwały, ponieważ na terenie gminy Puck nie znajdowały się podmioty prowadzące taką działalność i żaden przedsiębiorca nie ubiegał się o wydanie takiego zezwolenia. Ponadto poinformował, że projekt takiej uchwały jest w trakcie przygotowywania.

W konsekwencji powyższego, nie określono (obowiązujących w okresie objętym kontrolą) w drodze uchwały Rady Gminy Puck, wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie gminy Puck działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt.

(akta kontroli str. 319-326)

2. W latach 2020-2022 Wójt zawarł trzy umowy na wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu gminy Puck – z Przedsiębiorcą, który nie posiadał zezwolenia na świadczenie usług w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami na ww. terenie, wydanego przez Wójta, tj. zezwolenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Z wyjaśnień Wójta (odpowiedzialnego za powstanie ww. nieprawidłowości) wynikało m.in., że w celu wyłonienia odpowiedniego podmiotu zwrócił się z zapytaniem ofertowym na wykonanie usługi polegającej na wyłapywaniu bezdomnych zwierząt z terenu gminy Puck i zgłosił się jeden przedsiębiorca, z którym podpisano umowę w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludziom i zwierzętom, a przeoczono kwestię weryfikacji przedsiębiorcy w zakresie posiadania przewidzianego prawem zezwolenia.

NIK zauważa, że działalność w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami powinna być poprzedzona uzyskaniem zezwolenia Wójta, który wydaje je w drodze decyzji, jako organ właściwy ze względu na miejsce świadczenia tych usług.

(akta kontroli str. 268-292, 322-326)

3. Umowy na wyłapywanie zwierząt bezdomnych (obowiązujące w latach 2020-2022), zawarte z:
- Przedsiębiorcą – nie zawierały elementów określonych w § 5 ust. 2 pkt 2 i 4 rozporządzenia w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt, tj.: określenia środków do przewozu zwierząt oraz wskazania miejsca przetrzymywania wyłapanych zwierząt przed przywiezieniem do schroniska,
 - OTOZ „Animals” – nie zawierały elementu określonego w § 5 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia, tj. wskazania urządzeń i środków, przy pomocy których zwierzęta będą wyłapywane.

Wójt (odpowiedzialny za powstanie ww. nieprawidłowości) wyjaśnił, że wynikało to z przeoczenia.

(akta kontroli str. 268-308, 322-324, 335-336)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że w latach 2020-2022, Gmina zlecała zadania w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami dwóm podmiotom, przy czym jeden nie posiadał zezwolenia – o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – na świadczenie ww. usług. W Urzędzie nie przygotowano, pomimo obowiązku wynikającego z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym, w związku z art. 7 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, projektu uchwały Rady Gminy Puck określającej wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie na terenie gminy Puck działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt.

Umowy zawarte z ww. podmiotami zawierały większość elementów wymaganych przepisami rozporządzenia w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt, z wyjątkiem wskazania elementów określonych w § 5 ust. 2 pkt 1, 2 i 4 ww. rozporządzenia. Objęte badaniem wydatki na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami (330,8 tys. zł) zostały prawidłowo udokumentowane i zweryfikowane.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie przekazywania projektów Programów opieki do opiniowania w terminie zgodnym z art. 11a ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt, tj. najpóźniej do dnia 1 lutego.
2. Przygotowanie i przekazanie Radzie Gminy Puck projektu uchwały określającej wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie ochrony przed bezdomnymi zwierzętami oraz prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt.
3. Wydawanie zezwoleń na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie wyłapywania zwierząt bezdomnych z terenu Gminy, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
4. Wskazywanie w umowach na wyłapywanie bezdomnych zwierząt wszystkich elementów wymaganych § 5 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wyłapywania bezdomnych zwierząt.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 31 stycznia 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

Kontroler
Hanna Rybczyńska
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

